

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 11CoP/57/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6121307227
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 11. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Renáta Deáková
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2021:6121307227.1

Uznesenie

Krajský súd v Banskej Bystrici, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Renáty Deákovovej a sudcov JUDr. Ing. Jána Gandžalu, PhD. a JUDr. Jozefa Zlochu ako členov senátu, v právnej veci starostlivosti o maloleté deti J., R., nar. XX.XX.XXXX a R., nar. XX.XX.XXXX, bytom ako matka, zastúpené Úradom práce sociálnych vecí a rodiny Banská Bystrica, deti matky Y. S., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom ulica J. F. XXX/X, V., t.č. DEBORA útulok pre matky s deťmi, Topoľová 4924/8, Banská Bystrica a otca G. J., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom J. F. XXX/X, V., o návrhu starých rodičov J., V., nar. XX.XX.XXXX a K., nar. XX.XX.XXXX, obaja trvale bytom J. F. XXX/X, V., starí rodičia právne zastúpení JUDr. Zuzanou Bejdovou, LL.M., advokátkou so sídlom Skuteckého 30, Banská Bystrica, o nariadenie neodkladného opatrenia v konaní o návrhu starých rodičov na úpravu styku s maloletými deťmi, o odvolaní starých rodičov proti uzneseniu Okresného súdu Banská Bystrica č.k. 38P/57/2021-107 zo dňa 16.08.2021, takto

rozhodol:

Uznesenie súdu prvej inštancie **p o t v r d z u j e**.

o d ô v o d n e n i e :

1. Odvolaním napadnutým uznesením okresný súd zamietol návrh starých rodičov (ďalej v texte aj „navrhovateľa“) na úpravu styku s maloletými deťmi neodkladným opatrením.

1.1 Z jeho odôvodnenia vyplýva, že dňa 29.07.2021 podali starí rodičia návrh na vydanie neodkladného opatrenia, ktorým žiadali upraviť styk s maloletými deťmi do rozhodnutia vo veci samej. Uviedli, že ich kontakt s maloletými deťmi je podmienený vôľou matky, ktorá neprejavuje žiadnu ochotu ani priestor na stretnutie so starými rodičmi. Otec maloletých detí styk s deťmi realizuje v Banskej Bystrici, aby v letných teplotách deti necestovali v aute do V., čím je potom znemožnený akýkoľvek kontakt starých rodičov. Maloleté deti dôverne poznajú domácnosť starých rodičov, v ktorej do odchodu s matkou žili, na starostlivosti o maloleté deti sa podieľali od ich narodenia, poznajú ich režim a majú ich veľmi radi. Pokiaľ to bolo možné, starý otec bol pri preberaní maloletých na styk, maloletá R. sa k nemu rozbehla a objala ho, maloletý R. jeho prítomnosť nenegoval. Keďže došlo ku zmene skutkového stavu, trestné stíhanie otca je zastavené, došlo ku zrušeniu rozhodnutia o nariadení neodkladného opatrenia o dočasnej úprave styku, starí rodičia nemajú možnosť vidieť svoje vnúčatá, pretože matka tak autoritatívne rozhodla. Preto navrhli nariadiť neodkladné opatrenie, ktorým by súd upravil styk starých rodičov s maloletými deťmi.

1.2 Okresný súd vychádzal z ustanovení §2 ods. 1,2, §360 ods.1 zákona č. 161/2015 Z.z. Civilného mimosporového poriadku (ďalej v texte len „C.m.p.“), §324 ods. 1, §325 ods.1, §326 ods.1,2, §328 ods.1, 2 veta prvá, §329 ods.1 veta prvá, ods.2 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku (ďalej v texte len „C.s.p.“) a konštatoval, že z vyjadrenia úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Banská Bystrica k návrhu starých rodičov na vydanie neodkladného opatrenia zo dňa 30.07.2021 okrem iného vyplynulo, že je primárne potrebné vyriešiť otázku úpravy práv a povinností rodičov k maloletým deťom spolu s úpravou styku otca k maloletým deťom, pretože otec žije v spoločnej domácnosti so starými rodičmi, títo majú možnosť spolupodieľať sa na výchove, starostlivosti a styku otca s maloletými deťmi, ktorý sa začal realizovať od 15.05.2021 do 20.07.2021, pričom v priebehu týždňa sa tento realizoval za prítomnosti starého otca a v priebehu sobôt aj za prítomnosti starej matky. Matka maloletých detí a

psychológ zariadenia DEBORA úradu avizovali negatívne prejavy v správaní maloletej R. voči matke po realizácii styku v priebehu sobôt, tiež sa maloletá začala pomočovať, budiť zo sna s plačom. Úrad má za to, že vzťahy v rodine maloletých detí medzi matkou na jednej strane a starými rodičmi spolu s otcom na strane druhej, sú výrazným spôsobom narušené s prihliadnutím na okolnosti, ktoré viedli matku k podaniu podnetu pre psychické týranie jej osoby zo strany otca a k odchodu zo spoločnej domácnosti; bola zistená prítomnosť nadužívania alkoholu v rodine otca. Rodičom maloletých detí a starým rodičom bol opakovane odporúčaný výkon opatrení sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately ambulantnou a terénnou formou v zmysle §11 ods. 3 písm. b) bod 3 zákona č. 305/2005 Z.z. o sociálnoprávnej ochrane detí a sociálnej kurately v Centre pre deti a rodiny Banská Bystrica, pričom termín začatia výkonu opatrení bol stanovený na 05.08.2021, tento bude prebiehať za účasti maloletých detí. Cieľom spolupráce so starými rodičmi a matkou je nastaviť pravidlá komunikácie medzi matkou a starými rodičmi, zjednotiť režim a stravovacie návyky maloletých detí, prípadne zmierniť antipatický vzťah k matke zo strany rodiny otca, za účelom predídenia a eliminácie negatívnych prejavov v prežívaní maloletých detí, pričom uvedené nie je možné dosiahnuť bez aktívnej spoluúčasti rodiny na uvedenom procese. Úrad preto odporučil súdu návrh starých rodičov na dočasnú úpravu styku s maloletými deťmi zamietnuť a styk s maloletými deťmi pre tento čas neupravovať.

1.3 Okresný súd po posúdení návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia a skutkových okolností dospel aj s ohľadom na vyjadrenie opatrovníka maloletých detí k záveru, že návrh starých rodičov na nariadenie navrhovaného neodkladného opatrenia nie je dôvodný. Nezistil bezodkladnú potrebu úpravy ich styku s maloletými deťmi neodkladným opatrením, majúci pri rozhodovaní na prvom mieste najlepší záujem maloletých detí.

1.4 Z obsahu spisu súd prvej inštancie nepovažoval za osvedčené, že by úprava styku maloletých detí so starými rodičmi bola v ich najlepšom záujme, naopak, posúdením obsahu príloh a vyjadrenia opatrovníka, by táto úprava styku mohla mať negatívny dopad na psychickú kondíciu maloletých. Maloleté deti v súčasnosti prosperujú práve vďaka harmonizácii a stabilizácii prostredia, v ktorom sa aktuálne zdržiavajú a žijú, a samotné prežívanie styku maloletých detí s otcom je momentálne zložité. Z predložených dokladov kolíznym opatrovníkom - úradný záznam útulku DEBORA zo dňa 18.05.2021 - zistil, že maloleté deti po styku 15.05.2021 s otcom a starými rodičmi negatívne zmenili svoje správanie: maloletá R. sa svojmu doposiaľ bezproblémovo nastavenému režimu odmietala podriaďovať so slovami, že u starkej niečo nemusí a starká jej to kúpi, starká jej to dá (Správa o prijímateľovi sociálnej služby zo dňa 17.05.2021), maloletá R. sa na stretnutí s otcom a so starým otcom pomočila a maloletý R. bol po styku rozrušený, plakal a nemohol spať. Aj z vyjadrenia psychológa Strediska evanjelickej Diakonie Horná Mičiná zo dňa 22.07.2021 vyplynulo, že u maloletej R. je pozorovateľné zmenené správanie za posledné obdobie, pretrvávajú u nej nočné pomočovanie, po sobotnej návšteve v Ľubietovej má nepokojný spánok, nerešpektuje authority, je vzdorovitá, toto správanie maloletej sa výrazne zmenilo od návštev otca a starých rodičov a zhoršuje sa. Dovtedy bolo jej správanie bezproblémové, aj keď už obdobie rozchodu pretrvávalo. R. rodičia majú vo výchove detí odlišné štýly, čo u R. spôsobuje zmätočné správanie. Otec zrejme prevzal výchovný štýl od svojich rodičov, je teda možné sa domnievať, že okrem otca používa rovnaký štýl výchovy aj stará matka a starý otec.

1.5 Okresný súd preto dospel k záveru, že pre maloleté deti sa v súčasnosti javí ako najdôležitejšie rešpektovať ich režim a potreby, ktoré sa matke veľmi uspokojivo podarilo nastaviť práve odchodom z domácnosti otca a starých rodičov. Ak starí rodičia ako argument v návrhu uviedli, že nemajú možnosť vidieť svoje vnúčatá, keďže matka tak autoritatívne rozhodla, súd prvej inštancie zdôraznil, že kontakt medzi starými rodičmi a vnúčatami obvykle prebieha so súhlasom osoby, ktorá má rodičovské práva a povinnosti, čo znamená, že prístup starého rodiča k svojim vnúčatám je obvykle na uvážení rodičov dieťaťa. Vyššie popísané skutočnosti pre štádium rozhodovania o neodkladnom opatrení osvedčujú, že pre maloleté deti nie je v ich najlepšom záujme upravovať styk so starými rodičmi.

1.6 V súčasnosti starí rodičia majú možnosť stretávať sa s maloletými deťmi počas prebiehajúceho poradenského procesu, ktorého sa dobrovoľne zúčastňujú spolu s rodičmi maloletých detí a s maloletými deťmi v Centre pre deti a rodiny Banská Bystrica. Starí rodičia tak majú možnosť svojou aktívnou účasťou na tomto procese realizovať styk s maloletými deťmi a zároveň preukázať, že (ako uviedli v podanom návrhu) dokážu byť pre maloleté deti vzorom a príkladom staršej generácie.

1.7 Z návrhu podaného starými rodičmi maloletých detí nevyplývala potreba okamžitého zásahu do úpravy styku maloletých detí s navrhovateľmi, ktorá by odôvodňovala nariadenie neodkladného opatrenia. Dôvodmi uvádzanými zo strany starých rodičov sa bude súd zaoberať v konaní vo veci samej, kde bude hľadať riešenie, akým spôsobom realizovať styk maloletých detí so starými rodičmi, avšak za predpokladu, že úprava styku maloletých detí so starými rodičmi bude v najlepšom záujme maloletých detí.

2. Proti tomuto rozhodnutiu podali v zákonnej lehote odvolanie navrhovateľa. Svojím návrhom na nariadenie neodkladného opatrenia žiadajú, aby súd dočasne, do rozhodnutia vo veci samej, formou neodkladného opatrenia, upravil stretávanie s maloletými deťmi. Podkladom pre zamietnutie návrhu bolo vyjadrenie kolízneho opatrovníka zo dňa 30.07.2021, úradný záznam útulku DEBORA zo dňa 18.05.2021 a vyjadrenie psychológa útulku DEBORA Horná Mičiná zo dňa 22.07.2021. S dôkazmi a skutkovými tvrdeniami, uvedenými v návrhu vo veci samej a v návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia sa súd prvej inštancie nijakým spôsobom nevysporiadal. Vo veci je osvedčené, že matka a maloleté deti sú od 12.02.2021 prijímateľmi sociálnej služby krízovej intervencie, ktoré im poskytuje Stredisko evanjelickej DIAKONIE Horná Mičiná, DEBORA útulok pre matky s deťmi, zariadenie krízovej intervencie v zmysle z.č. 448/2008 Z.z. o sociálnych službách (ďalej aj „zákon o sociálnych službách“ alebo aj „z.č. 448/2008 Z.z.“). Matka s maloletými deťmi má zabezpečené dočasné bývanie v útulku, ktoré jej podľa §26 z.č. 448/2008 Z.z. poskytuje sociálne služby. Uvedené zariadenie aktívne vystupuje a zasahuje vo veci starostlivosti o maloleté deti od začiatku poskytovania služieb. Starí rodičia popierajú tvrdenia, uvedené v Správe o prijímateľovi sociálnej služby krízovej intervencie zo dňa 17.05.2021, doručené kolíznemu opatrovníkovi. Uvedené považujú za neobjektívne a jednostranné.

2.1 Dňa 15.05.2021 sa skutočne konalo prvé stretnutie maloletých detí so starými rodičmi v čase vyhradenom otcovi na styk s maloletými deťmi; videli sa po viac ako troch mesiacoch a bolo to pre všetkých veľmi emotívne a radostné. Starí rodičia nijakým negatívnym spôsobom nezasahovali do správania detí, spoločne strávený čas si užívali, boli v úzadí, pretože to bol priestor, kedy mohol byť otec konečne so svojimi deťmi v prostredí, ktoré dôverne poznali, kde mali pohodlie a komfort.

2.2 Starí rodičia sa počas akéhokoľvek stretnutia s deťmi nikdy nevyjadrujú negatívne na adresu matky.

2.3 Poukázali na rozporné závery, vyjadrené v uvedenej správe: na jednej strane sa má maloletá R. správať povýšenecky, provokovať a byť neposlušná; na druhej strane konštatuje, že v zariadení sa nachádzajú ďalšie deti, chlapci v jej veku, ktorí si pozornosť matky a okolia vyžadujú rovnakým spôsobom ako R. a táto si takýto prístup osvojila práve od nich. Maloletá R. sa teda správa adekvátne svojmu veku a prostrediu, v ktorom sa nachádza. Negatívne hodnotenie dieťaťa, že je „neposlušné“ a táto neposlušnosť je pripisovaná osobám, ktoré sa s ňou videli po 3 mesiacoch na chvíľu, je neutržateľné.

2.4 Navrhovateľa popreli tvrdenia v Úradnom zázname Mgr. Lucie Reiterovej zo dňa 18.05.2021, ako i tvrdenie matky o tom, že otec maloletých detí sa negatívne vyjadroval na jej adresu, vyjadrili nesúhlas s hodnotením psychologičky v úradnom zázname. V priebehu stretnutia sa starí rodičia nevyjadrovali, psychologička prijala záver bez akejkoľvek verifikácie tvrdení matky otcom, resp. starými rodičmi. Takýto záver je neobjektívny, neprofesionálny a právne irelevantný pre rozhodovanie o veci podaného návrhu starých rodičov.

2.5 Dňa 22.07.2021 vypracovala Mgr. Lucia Reiterová Úradný záznam vo veci maloletých detí J., ktorý doručila kolíznemu opatrovníkovi. Navrhovateľa popreli všetky skutkové tvrdenia, uvedené v úradnom zázname a namietli objektívnosť vyjadrení a záverov psychologičky, ktoré sú jednostranné, výrazne v prospech matky, subjektívne a neprofesionálne; starí rodičia sa nikdy v prítomnosti maloletých detí negatívne nevyjadrovali na adresu ich matky; nikdy neboli oslovení psychologičkou za účelom ozrejmenia, aký výchovný štýl preferujú, akým spôsobom vychovávali svojho syna; psychologička nikdy nevykonala pohovor s otcom či starými rodičmi a preberá výlučne tvrdenia matky a maloletej štvorročnej R.. Nemožno považovať závery odborníka za relevantné, ak boli ustálené výlučne interpretáciou matky, ktorá v zmysle záverov znaleckého dokazovania je neobjektívna, účelovo interpretuje prežitú udalosť v snahe vykresliť seba pozitívne, so skonom k infantilnosti a vysokým stupňom ovplyvniteľnosti tretími osobami.

2.6 Z úradného záznamu zo dňa 22.07.2021 vyplýva, že správanie maloletej R. sa zhoršilo po návšteve v V., ktoré sa realizovalo každú druhú sobotu od 09.00 do 17.00 hod. v dobe od 12.5.2021 do 21.07.2021; dieťa teda bolo v domácnosti otca a v prítomnosti starých rodičov celkovo päť krát, spolu 30 hodín. Ide o veľmi krátky čas, navyše vyčlenený pre otca; starí rodičia mu vytvárajú maximálny priestor pre to, aby sa venoval svojim deťom.

2.7 Kolízny opatrovník vo svojom vyjadrení k návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia prebral v plnom rozsahu záver, vyjadrený v úradnom zázname psychologičky útulku DEBORA. Hoci vykonal pohovor s navrhovateľmi za účelom objasnenia priebehu stretnutí s maloletými deťmi, kedy popreli tvrdenia matky o tom, že dávajú deťom neadekvátne množstvo sladkostí a namietali správanie riaditeľky útulku DEBORA, kolízny opatrovník vo svojom vyjadrení uvedené skutočnosti neuvádza; uviedol len, že starí rodičia sa podrobujú výkonu sociálnoprávnej ochrany detí a kurately ambulantnou formou. Kolízny opatrovník sa nijakým spôsobom nevysporiadal s obranou starých rodičov, ktorí sú matkou a útulkom neustále napádaní a kritizovaní, je hodnotený ich rebríček hodnôt a výchovné postupy,

bez ohľadu nato, žeby niekto zisťoval, aké v skutočnosti sú, bez zistenia ich názoru, popisu priebehu stretnutia s deťmi pri ktorých nie sú osoby, ktoré sa k tomu vyjadrujú.

2.8 Súd prvej inštancie pri rozhodovaní o návrhu starých rodičov prevzal negatívne hodnotenie správania starých rodičov psychologičkou a riaditeľkou útulku DEBORA, ktoré prebral bez konfrontácie s vyjadrením starých rodičov; rozhodovanie o osvedčení skutočností, nevyhnutných na vyhovenia návrhu súdom prvej inštancie, považujú za nesprávne.

2.9 Namietli záver súdu o tom, že majú možnosť stretávať sa s deťmi počas prebiehajúceho poradenského procesu. Podľa vyjadrenia pracovníčky UPSVaR Banská Bystrica, zabezpečujúcej výkon uvedeného procesu, na ďalšie stretnutia bude pozvaná iba matka a starí rodičia, za účelom zlepšenia ich vzájomnej komunikácie.

2.10 Tiež podania, vypracované útlkom DEBORA, považujú navrhovatelia za účelové, neobjektívne a jednostranné v prospech matky. Vysoko subjektívny vzťah riaditeľky zariadenia k matke vyplýva aj z emailu Mgr. Palečkovej zo dňa 22.07.2021, adresovaný pracovníčke kolízneho opatrovníka pani Belanskej, prílohou ktorej je sponchybný a popretý úradný záznam. Uvedené zariadenie zasahuje do výkonu nariadeného neodkladného opatrenia, na základe ktorého sa otec opätovne začal stretávať s deťmi. Matka na podklade pokynu riaditeľky zariadenia udelila otcovi ako aj všetkým osobám, ktoré prídu do kontaktu s deťmi, povinnosť preukázať sa negatívnym testom. Otec svoje výhrady voči uvedenému zásahu zaslal riaditeľke zariadenia DEBORA a matku vyzval, aby dôsledne rešpektovala nariadené neodkladné opatrenie. Listinné prílohy - Výzvu na upustenie od zásahov adresovaná DEBORA Útulok pre matky s deťmi, Výzvu otca matke zo dňa 03.09.2021, Oznámenie otca o zmarení stretnutia zaslané kolíznemu opatrovníkovi, SMS správa matky otcovi zo dňa 01.09.2021 a Písomné podanie otca vo veci sp.zn. 38P/19/2021 zo dňa 03.09.2021 zaslal kolíznemu opatrovníkovi a súdu prvej inštancie ku konaniu sp.zn. 38P/19/2021.

2.11 Starí rodičia navrhli odvolaciemu súdu preskúmať napadnuté uznesenie z vyššie uvedených dôvodov, upriamiac svoju pozornosť na sledovanie záujmu maloletých detí, ktoré majú so svojimi starými rodičmi silné citové puto. Priznali, že otec má opäť možnosť stykať sa s deťmi, ale vyčlenený čas patrí výhradne jemu, nie je to priestor, v ktorom by mohli starí rodičia vytvoriť program pre svoje vnúčatá. Žiadny pracovník útulku DEBORA nie je prítomný pri styku otca s deťmi, otec na stretnutia chodí sám, sám má deti v osobnej starostlivosti a venuje sa im výlučne on.

2.12 K povesti starých rodičov sa vyjadril starosta obce V., ktorý podaním správy zo dňa 18.05.2021 kvalifikoval rodinu starých rodičov za slušnú, poriadnu, skromnú, bez vonkajších prejavov požívania alkoholu v nadmernom množstve, bez evidovania akýchkoľvek vybočení z pravidiel slušného správania. Predložili listinný doklad Žiadosť o podanie správy - odpoveď Obce V. zo dňa 18.05.2021.

2.13 Navrhli, aby odvolací súd pri rozhodovaní o ich odvolaní prihliadol na závery znaleckého posudku Mgr. Vladimíry Čekelovej č. 30/2021, ktorý je súčasťou spisu sp.zn. 38P/19/2021, na ktoré poukazuje súd prvej inštancie, najmä na výpovede znalkyne pred vyšetrovateľom PZ dňa 03.06.2021. Táto znalkyňa z odboru Psychológia, odvetvie Klinická psychológia detí a Klinická psychológia po vykonaní komplexného psychologického vyšetrenia, so zameraním na posúdenie duševného, mravného vývoja, intelektových a povahových čŕt a vlastností matky Y. S. ustálila záver, že matka postráda empatiu, podlieha nebrzdenému teatrálnemu správaniu so sugestibilitou, zveličovaním, nekompromisnosťou, nezodpovednosťou v súvislosti s uspokojovaním vlastných túžob a nezdarmi; je vnútorne citovo nevyrovnaná, až emotívne labilná, nevyvážená s meniacimi sa pólmi správania; pri konflikte, strese, pocite straty pôdy pod nohami a pod. sa veľmi ľahko môže aktivizovať impulzivita, nezdržanlivosť. Závažnú psychopatológia v zmysle psychotickej duševnej poruchy nezistila. U matky vystupuje osobnostná a emočná nevyrovnanosť menej zrelej, infantilnejšej osobnosti, orientovanej na seba, ktorá je neistá, napätejšia, ťažšie prijímajúca dospelú úlohu, unikajúca pred ťažkosťami a pretrvávajúcimi problémami aj do roly rodiča. Jej skutočné prežívanie nekorešponduje s tým navonok prezentovaným, vnútorný svet je nepokojný, napätý, komplikovaný, duševný vývoj nerovnomerný. Mravný vývoj sa navonok nejaví oslabený, správanie je primerane socializované a prispôsobivé, avšak citlivosť voči morálnym problémom je nižšia. Na otázku, či matka je spôsobilá správne a úplne vnímať sledované a prežité udalosti, znalkyňa uvádza plnú zachovanosť. Konštatuje, že matka vďaka zvýšenej sugestibilite a emočnému reagovaniu pri obavách z reality uniká do sveta predstáv, preto na nevedomej rovine môže dochádzať k prehnanému prežívaniu alebo naopak utlmeniu, necitlivosti, nereagovaniu, a tým aj nevedomému pozmeňovaniu skutočností. V jej prípade sa jedná o teatrálnejšiu osobnosť, ktorá podlieha pudovým impulzom a nevedomiu. Navonok sa nesnaží dať najavo viac ako je nutné, nechce o sebe vypovedať, nechce sa otvoriť. V závere odpovede na uvedenú otázku znalkyňa konštatuje, že u matky je zachovaná všeobecná vierohodnosť jej výpovedí. Čo do špecifickej vierohodnosti výpovedí poškodenej,

znalkyňa prijala záver o spornosti a nespoľahlivosti. Vo výsluchu dňa 03.06.2021 znalkyňa precizovala svoj záver o špecifickej

vierohodnosti výpovedí matky. Ako uviedla, zo strany matky sa jedná o nezrelú osobnostnú štruktúru s hystriónskymi (hysterickými) rysmi, čo robí jej výpoveď z uvedeného hľadiska nedôveryhodnými. Znalčka v poslednej otázke konštatuje, že skutok pre ktorý bolo začaté trestné stíhanie otca, nemá významnejší vplyv na jej psychiku a nezanechali na jej osobnosti badateľné následky. Osobnostné rysy matky sú dlhodobejšie disharmonizované vo svojom vývoji, aktuálne nepodliehajú zmenám v zmysle prejavov traumatizácie alebo zvýraznenia iných psychických ťažkostí. Spolužitie s otcom netrvalo tak dlhú dobu, aby patologicky zasiahol a zmenil akcentovanú osobnostnú štruktúru a jej psychiku v budúcnosti. Osobnostné rysy výrazne dominujú prejavom posudzovanej. Korelujú s obrazom nezrelej, akcentovanej, neistej, závislejšie fungujúcej osobnosti s konfliktným partnerským vzťahom, na ktorom sa pravdepodobne podieľali osobnostné rysy oboch, ako aj vplyv ich predošlých životných skúseností. Znalecký posudok Mgr. Vladimíry Čekelovej č. 30/2021 a Zápisnicu o výsluchu znalca Mgr. Vladimíry Čekelovej zo dňa 03.06.2021 priložil k odvolaniu.

2.14 Súd prvej inštancie sa s uvedeným záverom znalkyne Mgr. Vladimíry Čekelovej o tom, že výpoveď matky je nedôveryhodná, pretože sa jedná o nezrelú osobnostnú štruktúru s hystriónskymi rysmi, nijako nevysporiadal. Navrhli, aby sa odvolací súd záverom znalkyne zaoberal z dôvodu jeho dôležitosti pre rozhodnutie o návrhu.

2.15 Starí rodičia navrhli, aby odvolací súd po preskúmaní napadnutého uznesenia, ako aj postupu, ktorý predchádzal jeho vydaniu, s prihliadnutím na prioritu záujmu maloletých detí byť v kontakte so starými rodičmi, s ktorými bývali a ktorí sa podieľali na ich výchove, s poukazom na znalkyňou ustálenú nedôveryhodnosť výpovedí matky, vyhodnotil podané odvolanie za dôvodné, zrušil napadnuté uznesenie a rozhodol tak, že dočasne upraví stretávanie starých rodičov s maloletými deťmi počas každého párneho týždňa v sobotu v čase

od 8.00 hod. do 18.00 hod. s tým, že starí rodičia sú oprávnení maloleté deti v stanovený deň a hodinu prevziať a povinní v stanovený deň a hodinu odovzdať pred vchodom do zariadenia, v ktorom sa matka s maloletými deťmi zdržiava; matka uloží povinnosť maloleté deti v stanovený deň na styk riadne pripraviť a styk s maloletými deťmi starým rodičom umožniť. V prípade, že sa styk v uvedenom čase z objektívnych dôvodov na strane detí neuskutoční, navrhli matke uložiť povinnosť poskytnúť starým rodičom náhradný termín v rovnakom rozsahu a za rovnakých podmienok; navrhli trvanie neodkladného opatrenia do právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej na Okresnom súde Banská Bystrica pod spisovou značkou 38P/54/2021.

3. Vyjadrenia k odvolaniu podané neboli.

4. Krajský súd, ako súd funkčne príslušný na rozhodnutie o odvolaní, vec preskúmal v rozsahu §65 a §66 C.m.p. bez nariadenia pojednávania v zmysle §385 C.s.p. a odvolaním napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie, považujúc odvolanie navrhovateľov za nedôvodné, v zmysle §387 ods. 1,2 C.s.p. potvrdil, pretože nezistil dôvod na jeho zmenu ani zrušenie.

5. Podľa § 387 ods.1,2 C.s.p. odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne. Ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

6. Inštitút neodkladných opatrení Civilného mimosporového poriadku nahradil predbežné opatrenia Občianskeho súdneho poriadku; novozavedeným inštitútom sa zmenila koncepcia právnej úpravy predbežných opatrení podľa Občianskeho súdneho poriadku, podľa ktorej bolo cieľom predbežných opatrení dočasne upraviť pomery účastníkov konania a následne rozhodnúť vo veci samej; nová právna úprava upustila od doterajšej koncepcie predbežnosti poskytovanej ochrany, pretože po nariadení navrhovaných opatrení nemusí nevyhnutne nasledovať konanie vo veci samej; otázky úpravy doterajších predbežných opatrení vo veciach maloletých (prípadne v iných mimosporových konaniach) sa presunuli z Civilného sporového poriadku do Civilného mimosporového poriadku (§360 až §369). Tu je osobitne upravený procesný postup, týkajúci sa neodkladných opatrení vo veciach ochrany maloletého, vo veciach výživného, vo veciach osobnej starostlivosti o maloletého, o povolení súdu na výkon oprávnenia vo veci starostlivosti o maloletých (na základe ktorého je možné povoliť vstup do obydlija, v ktorom sa maloletý nachádza na účely výkonu právomocí orgánu sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately).

6.1 Podľa súčasnej procesnej úpravy je účelom neodkladného opatrenia rýchla, i keď dočasná úprava právnych, nielen faktických pomerov účastníkov alebo zabezpečenie výkonu existujúceho, hoci ešte prípadne nevykonateľného alebo očakávaného rozhodnutia (exekučného titulu). Vydanie neodkladného opatrenia predpokladá, aby sa aspoň osvedčila danosť práva či nároku a aby neboli vážnejšie pochybnosti o potrebe predbežnej úpravy. Pri nariadovaní samotného neodkladného opatrenia prevláda požiadavka rýchlosti nad požiadavkou úplnosti skutkových zistení, a to z dôvodu, že nariadenie neodkladného opatrenia má dočasný, t.j. predbežný charakter. Z toho dôvodu nie je síce potrebné zisťovať všetky tie skutočnosti, ktoré má mať súd zistené pred vydaním konečného rozhodnutia vo veci samej, ale musia byť osvedčené okolnosti, z ktorých sa vyvodzuje opodstatnenosť návrhu na toto dočasné opatrenie. Miera osvedčenia sa riadi danou situáciou, najmä naliehavosťou jej riešenia. Potreba bezodkladne upraviť pomery neodkladným opatrením musí byť teda naliehavá a nevyhnutná. Neodkladné opatrenie je nevyhnutné vtedy, ak navrhovateľovi hrozí ujma alebo iný nezvratný následok, dochádza k porušovaniu alebo zasahovaniu do jeho práv a oprávnených záujmov, prípadne jeho právne postavenie sa zhorší alebo je bez vydania neodkladného opatrenia neisté. Neodkladné opatrenie môže obsahovať totožný obsah, ako výrok rozhodnutia vo veci samej, len ak to povaha veci pripúšťa; neodkladné opatrenie je opatrením výnimočným.

6.2 V prípade nariadenia neodkladného opatrenia v konaniach vo veci starostlivosti o maloleté deti je vždy prvoradý záujem maloletého dieťaťa; výkon rodičovských práv a povinností nesmie vystaviť maloleté dieťa negatívnym vplyvom. Vo vzťahu k maloletému dieťaťu má neodkladné opatrenie okrem dočasnosti aj zabezpečujúci charakter, ktorý sa prejavuje v jeho schopnosti zabrániť nepriaznivým následkom, ktoré mohli pred začatím konania alebo už v začatom konaní nastať. Pri posudzovaní záujmu maloletého dieťaťa sa zohľadňuje úroveň starostlivosti, bezpečnosť dieťaťa, bezpečnosť a stabilita prostredia, v ktorom sa dieťa zdržiava, ochrana dôstojnosti, duševného, telesného a citového vývinu dieťaťa.

7. Odvolanie starých rodičov krajský súd nepovažoval za dôvodné.

8. Z návrhu i z predložených dokladov v spise v prejednávanej veci vyplýva, že na nariadenie neodkladného opatrenia neboli splnené zákonné podmienky. Krajský súd v zhode so súdom prvej inštancie konštatuje, že nariadenie neodkladného opatrenia predpokladá, aby sa aspoň osvedčila danosť nároku, a aby neboli vážnejšie pochybnosti o potrebe neodkladnej ochrany.

9. Zo spisového materiálu je zistiteľné, že maloleté deti pochádzajú zo vzťahu rodičov; žili v spoločnej domácnosti v rodinnom dome u rodičov otca v V. až do 12.02.2021, kedy matka spolu s deťmi odišla z dôvodu psychického tlaku a strachu z dôvodu zlej situácie v domácnosti, ktorá bola kritická najmä cez víkendy, kedy otec maloletých detí so svojím otcom požívali alkoholické nápoje, vyvolávali hádky, a to aj pred maloletými deťmi. Po tom, čo otec od októbra 2020 matku maloletých detí pod vplyvom alkoholu vyhadzoval z domu, zakazoval jej stretnutie s rodinou a priateľmi, pred deťmi jej vulgárne nadával, vyhrážal sa a v domácnosti opakovane dochádzalo k roztržkám pred deťmi, a stará matka do takéhoto správania nezasiahla, matka spolu s deťmi požiadala o pomoc krízové centrá a do jedného z nich s deťmi ušla.

9.1 Otec so svojou rodinou sa matke po odchode zo spoločnej domácnosti vyhrážali a po zistení, kde sa s deťmi nachádza, ju v zariadení spolu s deťmi navštevovali, čím obťažovali aj ďalšie matky s deťmi.

9.2 Na návrh matky prebieha na Okresnom súde Banská Bystrica konanie o úpravu práv a povinností rodičov k maloletým deťom pod sp.zn. 38P/19/2021, v priebehu ktorého na návrh matky okresný nariadil neodkladné opatrenie o zverení maloletých detí do osobnej starostlivosti matky a určil otcovi povinnosť platiť výživné pre maloletú R. 70 Eur a pre maloletého R. 60 Eur mesačne od doručenia uznesenia s trvaním do rozhodnutia vo veci samej (č.k. 38P/19/2021-17 zo dňa 04.03.2021), ktoré na odvolanie otca Krajský súd v Banskej Bystrici uznesením č.k. 11CoP/14/2021-77 zo dňa 15.04.2021 potvrdil.

9.3 Zo spisu ďalej vyplýva, že uznesením č.k. 38P/19/2021-111 zo dňa 10.05.2021 Okresný súd Banská Bystrica dočasne upravil na návrh otca jeho styk s maloletými deťmi na každý páry týždeň v utorok a štvrtok od 15.00 hod. do 17.00 hod. a každý nepáry týždeň v pondelok a v stredu od 15.00 hod. do 17.00 hod. a v sobotu od 09.00 hod. do 17.00 hod. s právami a povinnosťami odovzdať a prevziať maloleté deti v stanovený čas a s trvaním neodkladného opatrenia do skončenia konania, vedeného na Okresnom súde Banská Bystrica sp.zn. 38P/19/2021. V návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia otec uviedol aj, že matka s ním odmieta o maloletých deťoch komunikovať a deti nevidel od 12.02.2021, kedy sa matka zo spoločnej domácnosti odsťahovala, a tiež, že mu bol rozhodnutím Okresného súdu Banská Bystrica sp.zn. 0Tp/31/2021 zo dňa 19.02.2021 uložený zákaz priblíženia sa k matke úmyselne

na vzdialenosť menšiu ako 5 metrov, preto matku kvôli maloletým deťom kontaktuje len telefonicky. Na odvolanie matky Krajský súd v Banskej Bystrici uznesením č.k. 16CoP/22/2021-181 zo dňa 14.07.2021 uznesenie okresného súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

9.4 Dňa 23.08.2021 Okresný súd Banská Bystrica opätovne rozhodol o návrhu otca na nariadenie neodkladného opatrenia na dočasnú úpravu styku s maloletými deťmi tak, že otec je oprávnený stykať sa s maloletými deťmi každý párný týždeň v utorok a štvrtok od 15.30 hod. do 17.30 hod. a každý nepárny týždeň v stredu od 15.30 hod. do 17.30 hod. a v nedeľu od 09.00 hod. do 17.00 hod. s tým, že otec je oprávnený a povinný maloleté deti v stanovený čas odovzdať a prevziať na určenom mieste, matka je povinná maloleté deti na styk s otcom pripraviť a tento mu umožniť. Neodkladné opatrenie trvá do skončenia konania, vedeného na Okresnom súde Banská Bystrica sp.zn. 38P/19/2021. Rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť dňa 15.09.2021.

9.5 V preskúmanom spise sp.zn. 38P/57/2021 koná Okresný súd Banská Bystrica vo veci samej o návrhu starých rodičov na úpravu styku starých rodičov s maloletými deťmi, v rámci ktorého títo požiadali dňa 30.04.2021 o dočasnú úpravu styku neodkladným opatrením, ktorý návrh okresný súd zamietol uznesením č.k. 38P/57/2021-40 zo dňa 10.05.2021, právoplatným 09.06.2021.

9.6 Dňa 29.07.2021 navrhovatelia opätovne požiadali o úpravu styku s maloletými deťmi v rozsahu každého párneho týždňa v sobotu od 9.00 hod. do nedele do 18.00 hod. bez prítomnosti matky s tým, že maloleté deti prevezmú v mieste ich bydliska a po skončení styku ich na tom istom mieste odovzdajú; navrhli uložiť matke povinnosť maloleté deti v stanovený deň na styk riadne pripraviť a styk s maloletými deťmi starým rodičom umožniť a pre prípad zmarenia styku žiadali poskytnúť im náhradný termín styku v rovnakom rozsahu a za rovnakých podmienok; trvanie neodkladného opatrenia navrhli do právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej na Okresnom súde Banská Bystrica pod spisovou značkou 38P/54/2021. Aj tento návrh okresný súd zamietol uznesením, aktuálne napadnutým odvolaním.

10. Starí rodičia v odvolaní popierajú tvrdenia zo Správy o prijímateľovi sociálnej služby krízovej intervencie zo dňa 17.05.2021 z dôvodu neobjektívnosti a jednostrannosti, poukazujú na rozporné závery tejto R. ohľadom správania sa maloletej R., popierajú tvrdenia v Úradnom záznam Mgr. Lucie Reiterovej zo dňa 18.05.2021 vzhľadom na neobjektívnosť, neprofesionálnosť, popierajú akúkoľvek komunikáciu s psychologičkou ohľadom ich výchovných metód v rodine pri výchove syna a teda aj vnúčať; psychologička nikdy nevykonala pohovor s otcom či starými rodičmi a preberá výlučne tvrdenia matky a maloletej štvorročnej R., preto nemožno považovať jej závery ako odborníka za relevantné, ak boli ustálené neobjektívne. Namietajú, že okresný súd vychádzal výlučne zo záverov tejto Správy a správy kolízneho opatrovníka. Nesúhlasili so záverom súdu o tom, že majú možnosť stretávať sa s deťmi počas prebiehajúceho poradenského procesu, pretože tento bude prebiehať výlučne za účelom zlepšenia komunikácie medzi matkou a starými rodičmi.

10.1 Tieto námietky odvolateľov krajský súd považoval v konaní o nariadenie neodkladného opatrenia za nedôvodné. Vzhľadom na krátkosť zákonnej lehoty na rozhodnutie súdu o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia súd vykonal dostatočné dokazovanie na to, aby rozhodol o návrhu starých rodičov na nariadenie neodkladného opatrenia. Oboznámil sa so závermi trestného konania, s rozhodnutiami o neodkladných opatreniach na návrh matky i otca, aj samotných starých rodičov. Všetkým týmto rozhodnutiam predchádzalo oboznámenie sa s predloženými listinnými dokladmi, s ktorými sa okresný súd nepochybne oboznámil a po ich komplexnom vyhodnotení správne rozhodol. V konaní o nariadenie neodkladného opatrenia nemožno vykonávať rozsiahle dokazovanie a je potrebné predovšetkým osvedčiť nárok na jeho nariadenie; takéto osvedčenie ako esenciálna podmienka pre vyhoviecie návrhu v prejednávanej veci absentuje. Vyššie uvedené námietky odvolateľov pre účely nariadenia neodkladného opatrenia neobstoja; vzhľadom na nemožnosť ich preverenia prípadným výsluchom účastníkov konania či ďalšími listinnými dôkazmi v tomto konaní na ne krajský súd neprihliadal. Tak, ako uviedol okresný súd, aj odvolací súd poukazuje na to, že rozsiahlejšie dokazovanie bude vykonané vo veci samej.

11. Týmto krajský súd odpovedá aj na ďalšie odvolacie námietky, že podania, vypracované útlkom DEBORA, sú účelové, neobjektívne a jednostranné v prospech matky a vysoko subjektívny vzťah riaditeľky zariadenia k matke vyplýva aj z emailu Mgr. Palečkovej zo dňa 22.07.2021, adresovaný pracovníčke kolízneho opatrovníka pani Belanskej.

12. Hoci ďalšia odvolacia námietka vo vzťahu k rozhodnutiu okresného súdu nie je relevantná, krajský súd považuje za potrebné osobitne poukázať na jej neopodstatnenosť. Odvolatelia totiž vytýkajú krízovému centru, že zasahuje do výkonu nariadeného neodkladného opatrenia svojimi proticovidovými

opatreniami, keďže otec aj všetky osoby, ktoré majú záujem sa stretnúť s maloletými deťmi, tam umiestnenými, majú pred stykom povinnosť sa preukázať negatívnym testom; odvolatelia predkladajú krajskému súdu listiny, preukazujúce výzvy, aby útulok takýmto správaním nemaril výkon súdneho rozhodnutia ohľadom úpravy styku otca s deťmi.

12.1 Je všeobecne známe, že uznesením vlády Slovenskej republiky zo dňa 11.03.2020 v zmysle §8 zákona č. 42/1994 Z.z. o civilnej ochrane obyvateľstva z dôvodu ohrozenia verejného zdravia, spolu s núdzovým stavom v oblasti zdravotníctva bola vyhlásená mimoriadna situácia, ktorá nemá zákonom určené časové ohraničenie a v prípade potreby sú ďalšie opatrenia prijímané prostredníctvom ustanovení zákona o civilnej ochrane obyvateľstva. Generálny riaditeľ Svetovej zdravotníckej organizácie vyhlásil dňa 11.03.2020 pandémiu ochorenia COVID-19 a mimoriadna situácia (nielen) v republike stále trvá. Núdzový stav, vyhlásený 16.03.2020, bol zrušený dňa 13.06.2020; od 01.10.2020 bol v zmysle uznesenia vlády SR č. 268/2020 Z.z. opäť vyhlásený núdzový stav v zmysle čl. 5 ústavného zákona č. 227/2002 Z.z. o bezpečnosti štátu v čase vojny, vojnového stavu, výnimočného stavu a núdzového stavu; národná rada SR dňa 12.01.2021 vyslovila súhlas s predĺžením núdzového stavu vyhláseného z dôvodu ohrozenia života a zdravia osôb v príčinnej súvislosti so vznikom pandémie podľa čl. 5 ods. 2 ústavného zákona č. 227/2002 Z.z. o bezpečnosti štátu v čase vojny, vojnového stavu, výnimočného stavu a núdzového stavu v znení neskorších predpisov, vyhláseného z dôvodu ohrozenia života a zdravia osôb v príčinnej súvislosti so vznikom pandémie, schváleným uznesením vlády Slovenskej republiky č. 587 z 30.09.2020, ktorý bol po opakovanom predĺžení ukončený na základe uznesenia vlády SR č. 260 zo dňa 14.05.2021 uplynutím tohto dňa. Následne uznesením vlády SR z 24.11.2021 č. 695 k návrhu na vyhlásenie núdzového stavu a na prijatie opatrení podľa čl. 5 ods. 4 ústavného zákona č. 227/2002 Z.z. o bezpečnosti štátu v čase vojny, vojnového stavu, výnimočného stavu a núdzového stavu v znení neskorších predpisov bol vyhlásený v súlade s čl. 5 ods. 1 ústavného zákona č. 227/2002 Z.z. o bezpečnosti štátu v čase vojny, vojnového stavu, výnimočného stavu a núdzového stavu v znení neskorších predpisov dňom 25.11.2021 na obdobie 90 dní na postihnutom území, ktorým je celé územie Slovenskej republiky, núdzový stav opätovne, v súvislosti s čím boli prijaté opatrenia, zákazy, obmedzenia a odporúčania, medzi inými aj povinnosť prekryvania horných dýchacích ciest a povinnosť preukazovania sa pred vstupom do konkrétnych priestorov rôznymi druhmi testov prípadne dokladom o prekonaní ochorenia COVID-19 alebo o zaočkovaní proti ochoreniu COVID-19.

12.2 Z uvedeného vyplýva, že vynucovanie dodržiavania právnych predpisov v režime mimoriadnej situácie nemožno pričítať na vrub zariadeniu, v ktorom aktuálne maloleté deti s matkou žijú.

13. Starí rodičia poukazovali predovšetkým na záujem maloletých detí, ktoré majú s nimi silné citové puto; žiadali, aby odvolací súd naň pri rozhodovaní o ich odvolaní prihliadol. Tu krajský súd opätovne poukazuje na spôsob rozhodovania v konaní o neodkladnom opatrení, ktoré zákonodarca upravil ako výnimočné rozhodnutie v krátkej zákonnej lehote bez možnosti vykonania rozsiahlejšieho dokazovania. V prejednávanej veci je potrebné predovšetkým zastabilizovať maloleté deti v pre ne relatívne novom prostredí, čo predstavuje aktuálne nepochybné najvyšší záujem. Styk starých rodičov za stavu, že sa s deťmi na základe súdneho rozhodnutia má možnosť stretávať otec maloletých detí, nie je nevyhnutne potrebné upravovať neodkladným opatrením, pretože takáto potreba v prejednávanej veci nebola zistená. Krajský súd súhlasí s názorom okresného súdu, že starí rodičia majú povinnosť rešpektovať matku maloletých detí a z tohto zjavne vychádza aj potreba poradenského procesu v Centre pre deti a rodiny Banská Bystrica, ktorého sa majú zúčastňovať už len v neprítomnosti maloletých detí.

14. Ďalšia námietka odvolateľov o povinnosti krajského súdu prihliadať na závery znaleckého posudku Mgr. Vladimíry Čekelovej č. 30/2021, ktorý je súčasťou spisu sp.zn. 38P/19/2021, najmä na výpovede znalkyne pred vyšetrovateľom PZ dňa 03.06.2021, je vo svetle vyššie uvedených skutočností v konaní o neodkladnom opatrení neopodstatnená. Ani okresný súd nepochybil, keď sa osobitne nevysporadúval s jej záverom, že výpoveď matky je nedôveryhodná, keďže sa má jednať o nezrelú osobnostnú štruktúru s hystriónskymi rysmi. S prihliadnutím na predmet konania, ktorým je úprava styku maloletých detí so starými rodičmi, nepredstavujú nateraz tieto závery znaleckého posudku, predloženého do konania o úpravu práv a povinností rodičov k maloletým deťom, zásadnú prekážku rozhodnutia o neodkladnom opatrení o styku navrhovateľov s deťmi.

15. Okresný súd správne zamietol návrh starých rodičov na úpravu styku s maloletými deťmi. Krajský súd sa stotožňuje s názorom okresného súdu, že návrh na nariadenie neodkladného opatrenia bolo potrebné zamietnuť; vo veci samej bude vykonané potrebné dokazovanie za účelom rozhodnutia, pričom bude vytvorený dostatočný priestor na odstraňovanie rozporov v listinných dôkazoch, načrtnutých starými

rodičmi v odvolaní. Neodkladné opatrenie je výnimočné zákonné opatrenie, ktorého vydaniu predchádza osvedčenie skutočností, odôvodňujúcich nariadenie neodkladného opatrenia, keďže dokazovanie sa zásadne nevykonáva a má v podstate charakter tzv. osvedčovania, že skutočnosti, uvedené v návrhu, spĺňajú atribút vysokej miery pravdepodobnosti. Žiadne takéto skutočnosti navrhovatelia vo svojom návrhu ani odvolaní neosvedčili.

16. Krajský súd z vyššie uvedených dôvodov uznesenie, ktoré navrhovatelia napadli odvolaním, ako vecne a právne správne v zmysle §387 ods.1,2 C.s.p. potvrdil.

17. Toto rozhodnutie prijal senát krajského súdu pomerom hlasov 3:0 (§393 ods.2 druhá veta C.s.p.).

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 C.s.p.).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 C.s.p.); dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) C.s.p. (§ 421 ods. 2 C.s.p.).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 C.s.p. nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 C.s.p.); na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 C.s.p.).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 C.s.p.).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii; ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plyní znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 C.s.p.); dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (t.j. ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpis) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).

Dovolať musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom; dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.); povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 C.s.p.).

Dovolanie nie je prípustné proti rozsudku, ktorým sa vyslovilo, že sa manželstvo rozvádza, že je neplatné alebo že nie je a proti uzneseniu v konaní o návrat maloletého do cudziny vo veciach neoprávneného premiestnenia alebo zadržania (§ 76 C.m.p.).

Proti právoplatnému rozhodnutiu súdu v konaní podľa tohto zákona je prípustné dovolanie generálneho prokurátora Slovenskej republiky (ďalej len "generálny prokurátor"), ak to vyžaduje verejný záujem alebo ochrana práv a ak nápravu nemožno v čase podania dovolania generálneho prokurátora dosiahnuť inými právnymi prostriedkami (§ 78 ods. 1 C.m.p.). Dovolanie generálneho prokurátora je prípustné, ak potreba zrušiť alebo zmeniť právoplatné rozhodnutie prevyšuje nad záujmom zachovania jeho nezmeniteľnosti a nad princípom právnej istoty (§ 78 ods. 2 C.m.p.).

Generálny prokurátor podá dovolanie iba na základe podnetu účastníka alebo osoby dotknutej právoplatným rozhodnutím súdu. Generálny prokurátor nie je viazaný rozsahom podnetu v prípadoch, v ktorých ani dovolací súd nie je viazaný rozsahom dovolania (§ 80 ods. 1 C.m.p.). Generálny prokurátor môže podať dovolanie aj bez podnetu vo veciach, v ktorých môže prokurátor do konania vstúpiť, a to aj vtedy, ak prokurátor do konania nevstúpil (§ 80 ods. 2 C.m.p.).

Ak povinný dobrovoľne nespĺní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie ani na základe výzvy na plnenie (§ 379 ods. 1 a 2 C.m.p.), môže mu súd uložiť pokutu do 1.000,- Eur (§ 382 ods. 1 C.m.p.), rozhodnúť o zastavení výplaty rodičovského príspevku a prídavku na dieťa a príplatku k prídavku na dieťa (§ 383 ods. 1 C.m.p.) alebo odňať maloletému tomu, u koho podľa rozhodnutia nemá byť a postarať sa o jeho odovzdanie tomu, komu bolo podľa rozhodnutia zverené, alebo tomu, komu rozhodnutie priznáva právo na styk s maloletým po obmedzený čas, alebo tomu, kto je oprávnený neoprávnené premiestneného alebo zadržaného maloletého prevziať (§ 386 ods. 1 C.m.p.) a to všetko aj bez návrhu (§ 376 ods. 2 C.m.p.).